

Arbeidsveiligheid

Jaargang 1, uitgave 2

december 2015

Met deze nieuwsbrief informeert de vakgroep Arbeidsveiligheid u over de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van arbeidsveiligheid binnen de brandweer. In dit nummer leest u onder andere over het symposium 'samen gezond oud worden', de ontwikkelingen rondom arbeidshygiëne en de vorming van de nieuwe Arbocatalogus.

Arbeidshygiëne en beroepsziekten

In november presenteerde het Kenniscentrum Arbeidsveiligheid van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) de resultaten van de literatuurstudie ['rook als beroepsrisico bij de brandweer'](#). Uit deze literatuurstudie blijkt dat directe bewijsvoering ontbreekt dat brandweermensen in verhoogde mate kanker ontwikkelen. Toch zijn genoemde risicofactoren niet uit te sluiten. In de (buitenlandse) literatuur worden verhoogde incidenties¹ voor een aantal kankersoorten genoemd. Omdat de literatuur niet eenduidig is en een causaal verband ontbreekt, kan niet onomstotelijk de conclusie worden getrokken dat blootstelling aan genoemde risicofactoren leidt tot een grotere kans op het krijgen van bepaalde vormen van kanker. Hiervoor is nader onderzoek noodzakelijk. Dat zal de komende periode worden opgestart.

Dataverzameling

Naast nieuw wetenschappelijk onderzoek wordt er gestart met het verzamelen van gegevens om een objectiever beeld te kunnen krijgen van de feitelijke risico's. Hiervoor worden bestaande data zoveel mogelijk bij elkaar gebracht om hierin trends en ontwikkelingen te kunnen onderscheiden. Om welke gegevens het gaat en waar die moeten worden opgehaald, wordt op dit moment bekeken. Met bovenstaande ontwikkelingen zijn de eerste twee stappen van het stappenplan arbeidshygiëne afgerond en wordt er gestart met stap 3. Onderstaand kort het stappenplan zoals dat begin dit jaar is vastgesteld.

1. Ontwikkelen van een handreiking schoon werken
2. Literatuurstudie: 'rook als beroepsrisico bij de brandweer'
3. Starten met verzamelen gegevens (data) voor een objectiever beeld
4. Uitkomsten van stap 2 en 3 als input voor landelijke branchemaatregelen
5. Starten en doorlopen van het proces 'erkenning beroepsziekten' samen met sociale partners, hierbij zal ook samenwerking internationaal worden gezocht

Symposium 'samen gezond oud worden'

Om het land van meer informatie te voorzien, organiseert de vakgroep arbeidsveiligheid samen met het kenniscentrum arbeidsveiligheid van het IFV het symposium 'samen gezond oud worden'. Dit vindt plaats op 23 maart bij het IFV. Thema's op deze dag zijn onder andere (fysieke) weerbaarheid, persoonlijke bescherming, arbeidshygiëne en beroepsziekten. Een aantal vooraanstaande sprekers presenteren de stand van zaken op deze thema's en in diverse workshops is er de mogelijkheid om kennis met elkaar te delen. Deelname is kosteloos, de mogelijkheid om je aan te melden volgt in januari via de websites van Brandweer Nederland en het IFV.

Visie en handreiking vastgesteld

Sinds begin van dit jaar zijn er tal van projecten gestart vanuit het invoeringsplan arbeidsveiligheid. De visie arbeidsveiligheid en handreiking schoon werken zijn hiervan de eerste producten.

De door de vakgroep arbeidsveiligheid ontwikkelde visie en handreiking zijn onlangs door de Raad van Brandweercommandanten vastgesteld. Voorzien van enkele aanpassingen zijn de stukken ter vaststelling voorgelegd aan de sociale partners en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW). De visie arbeidsveiligheid vormt de 'kapstok' die een plaats krijgt in de nieuw te vormen Arbocatalogus. De handreiking is één van de instrumenten die in de catalogus zal worden opgenomen, evenals de brancherichtlijn 'brandweeroptreden bij asbestincidenten' die onlangs is vastgesteld.

¹ Het aantal nieuwe gevallen van een ziekte per tijdseenheid, per aantal van de bevolking(sgroep).

Update projecten

Naast de specifieke aandacht voor arbeidshygiëne zijn er diverse andere projecten die worden uitgevoerd en op enige wijze terugkomen in de nieuwe Arbocatalogus. Een korte update per onderdeel volgt hieronder, voorzien van de naam van het verantwoordelijke district.

Aandachtskaarten (Midden)

Op dit moment wordt er geïnventariseerd welke vormen van aandachtskaarten (of repressieve zakboeken) er in het land worden gebruikt waarin ook aandacht is voor arbeidsveiligheid. Na deze inventarisatie wordt bekeken of het wenselijk is om de verschillende aandachtskaarten te blijven gebruiken of dat er een landelijk kader kan worden opgesteld. De vakgroep zal met name kijken of de risico's voor ons eigen personeel op een goede manier kenbaar gemaakt worden. Het kader kan eventueel als brancherichtlijn worden opgenomen in de nieuwe Arbocatalogus.

Van Basis RIE naar Branche RIE (Zuidwest)

De Basis RIE brandweer is begin dit jaar door de vakgroep arbeidsveiligheid aan het land ter beschikking gesteld. Een aantal regio's heeft hiermee gewerkt en mogelijk verbeteringen aangedragen bij de vakgroep. De vakgroep beheert de Basis RIE en draagt zorg voor de actualisatie hiervan. Er zijn vragen of het mogelijk is om tot een Branche RIE te komen. De mogelijkheid hiervoor wordt op dit moment onderzocht.

Veiligheidscultuur (Noord)

In de oude catalogus is het instrument 'handreiking veiligheidscultuur' ontwikkeld. Dit instrument wordt als basis gebruikt en waar nodig aangepast en beter toepasbaar gemaakt voor het land. Het district Noord houdt zich bezig met dit onderwerp waarin houding en gedrag belangrijke onderdelen zijn.

Informatie delen (Oost)

Het project Informatie delen richt zich op de informatie rond ongevallen en bijna-ongevallen. Wat en op welke wijze registreren en melden regio's op dit moment? Hoe willen we het landelijk registreren zodat uitwisseling mogelijk wordt? Deze vragen moeten nog worden uitgezocht. Het district Oost houdt zich hiermee bezig en zoekt hiervoor onder andere de samenwerking met het kenniscentrum arbeidsveiligheid, het netwerk kennisregie en de programmaraad IM.

Arbocatalogus

Om arbeidsveiligheid binnen de brandweer de positie te geven die het verdient en om hier als Brandweer Nederland zoveel mogelijk gezamenlijk in op te trekken, wordt er een nieuwe Arbocatalogus Brandweer ontwikkeld.

Gezamenlijke afspraken

In een Arbocatalogus maken werkgevers en werknemers samen afspraken hoe aan de verplichtingen van de Arbowet zal worden voldaan. Omdat de brandweer een bijzonder beroep heeft, vraagt dit om nauwkeurige afstemming met vakbonden en de Inspectie SZW. De vakgroep heeft, onder leiding van het district Noordwest 4, de afgelopen periode nagedacht hoe een nieuwe Arbocatalogus eruit zou kunnen zien. Dit is gedaan door de 'goede' onderdelen uit de 'oude' catalogus te pakken en verder uit te breiden met de zaken die niet of onvoldoende beschreven waren.

Eerste opzet

Op dit moment ligt er een eerste opzet van de nieuwe catalogus. Hierin is onderscheid te maken in gezamenlijke afspraken op hoofdlijnen (macroniveau), gezamenlijk toepasbare producten voor heel Brandweer Nederland (mesoniveau) en een matrix waarin van risico en normering naar beheersmaatregel wordt gewerkt, voorzien van best practises uit het land (microniveau). Deze opzet wordt nu eerst besproken met de vakbonden en de Inspectie SZW. Hierna volgt er een nieuwe versie die ter consultatie aan het land wordt voorgelegd. Het streven is om voor de zomer van 2016 een eerste vastgestelde versie te hebben die ook digitaal te raadplegen is. Vervolgens kan deze modulair worden aangevuld bij nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Meer actualiteiten

Werken met de redzaag

Uit het land kwamen vragen over de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen voor het werken met een bepaald type redzaag. Meer informatie hierover vind je op de [mijnbrandweer pagina](#) van de vakgroep Arbeidsveiligheid.

Meer weten?

Wilt u meer informatie over of contact met de vakgroep Arbeidsveiligheid? Bekijk dan [onze pagina](#) op www.brandweernederland.nl of stuur een e-mail naar arbeidsveiligheid@brandweernederland.nl